

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R. , a. s. ,** so sídlom v K. IČO: X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. D. B. s. r. o., so sídlom v K., v mene a na účet ktorej koná advokát JUDr. D. B., proti povinnej **L. A.** bývajúcej v L., **pre vymoženie 469, 29 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 10 Er 1102/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. júna 2011 sp. zn. 1 CoE 293/2011, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie **o d m i e t a.**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e:

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 469, 29 € s príslušenstvom na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach zo 7. mája 2010 sp. zn. 3 C 89/2009 . Súdny exekútor doručil 24. novembra 2010 Okresnému súdu Lučenec podľa § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Lučenec uznesením zo 16.marca 2011 č. k. 10 Er 1102/2010 – 23 žiadosť súdneho exekútora (JUDr. M. J.) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Vyslovil záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v poisťnej zmluve z 29. marca 2008 (vo všeobecných poisťných podmienkach časť XV bod 2). Poukázal na ustanovenie čl. 6 ods. 1, čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/12 EHS z 5. apríla 1993 o nekalých

podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, čl. 144 ods. 1, čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 písm. b/ , § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení a ustálenú judikatúru Európskeho súdneho dvora (rozsudok z 27. júna 2000 , Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores , C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941) s tým, že predmetnou rozhodcovskou doložkou dochádza reálne k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Mal za to, že oprávnená od počiatku sledovala v súvislosti s koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené v mieste jej sídla za účelom minimalizácie nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Uviedol, že rozhodcovská doložka bola už v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka . Rozhodcovské konanie sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oprávnenej uznesením z 23. júna 2011 sp. zn. 1 CoE 293/2011 uznesenie súdu prvého stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení, na ktoré poukázal. Dodal, že v danom prípade rozhodcovská doložka nachádzajúca sa v poisťnej zmluve uzatvorenej medzi oprávnenou a povinnou v časti všeobecné obchodné podmienky bod XV. nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, čo vyplýva aj z jej zaradenia do všeobecných obchodných podmienok. Rozhodcovská doložka v predmetnej veci , ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Spotrebiteľ mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým všeobecným obchodným podmienkam a teda aj rozhodcovskému konaniu , ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Podľa názoru odvolacieho súdu je neprijateľná zmluvná podmienka , ktorá vyžaduje od spotrebiteľa , aby riešil spory s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní (§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka) . Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práva a povinnosti z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Odkaz na

ustanovenie § 261 ods. 3 písm. b/ Obchodného zákonníka a konštatovanie, že zmluva o úvere patrí medzi absolútne obchody nie je prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patrí aj ustanovenie § 52 a nasl. týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Odvolací súd poukázal aj na Smernicu rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá bola prevzatá aj do § 53 Občianskeho zákonníka, keď podľa ods. 1 citovaného ustanovenia zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V ods. 3 citovaného ustanovenia sú príkladom uvedené neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, pričom podľa ods. 4 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho podala dovolanie oprávnená. Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedla, že súdy v danom prípade rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci a tým zaťažili konanie vadou podľa § 237 písm. a/ O. s. p. Podľa názoru oprávnenej rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a preto v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch exekučné konanie zastaviť, nie však zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Skúmanie (ne) platnosti rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní nemá žiadnu oporu v relevantných právnych predpisoch. Okrem toho namietala, že súdy jej nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). I keď sa v exekučnom konaní vo všeobecnosti nevykonáva dokazovanie, súdy predsa len vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi, avšak bez toho, aby nariadili pojednávanie. Tým ju v rámci dokazovania vylúčili z možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a tiež vysvetliť, ktoré z predložených listín v ich vzájomnej väzbe viedli k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy. Napokon namietal aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Povinná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) , bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmala, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa , ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla dovolaním oprávnená, nevykazuje znaky ani jedného z uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ale dovolanie nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Preto prípustnosť dovolania oprávnenej z ustanovenia § 239 O. s. p. nemožno vyvodit'.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzalo do úvahy len vtedy , ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu) , ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej

istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát . Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p. , možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (pozri napr. R 117/1999, R 34/1995 , rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998, č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení, rozhodujúcim je zistenie, že k takejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania podľa § 237 písm. b/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietala a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Dovolateľka namietala vady konania uvedené v § 237 písm. a/ a f/ O. s. p. , t. j. , že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov a že postupom súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných , rodinných , obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy (pozri bližšie § 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danej veci oprávnená procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera. Vyčíta im iba, že v rozpore so zákonom a Smernicou

93/13/EHS preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke t. j. preskúmali právoplatné exekučné tituly a že bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali prijateľnosť, či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Oprávnená teda namieta, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (pozri § 41 ods. 2 O. s. p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých založili v danom prípade svoje rozhodnutia.

Takto formulovanou námietkou nedostatku právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.) oprávnená nedostatočne zohľadňuje skutočnosť, že ňou napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa) bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov jednoznačne vyplýva priamo zo zákona (pozri napr. ustanovenia § 29, § 38 ods. 3, § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vzhľadom na to, nie je opodstatnenou námietka dovolateľky o existencii vady konania podľa § 237 písm. a/ O. s. p. Súdny rozhodoval vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Podľa názoru oprávnenej súdy jej tiež odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.)

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi konania odníme možnosť konať pred ním a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Podľa tvrdenia dovolateľky k procesnej vade konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. došlo postupom súdov tým, že vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti, čím jej znemožnili k vykonaným dôkazom sa vyjadriť.

V danej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie. Dovolaním je napadnuté rozhodnutie vydané práve v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom (okrem iného) skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený doložkou o jeho vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania podľa § 103 O. s. p. V štádiu, v ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p., lebo postačujúce je, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane listín v ňom založených). Vzhľadom na to, sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré sú zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti účastníkov konania (oprávneného a povinného).

Ak potom dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. z toho, že súdy vykonali dokazovanie bez nariadenia pojednávania a bez jej prítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom jej preto nebola znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Dovolateľka napokon namietala nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a nespôsobuje

zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mali by za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku a nezakladali by prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale v preskúmvanej veci o taký prípad nešlo.

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že dovolanie oprávnenej nie je prípustné podľa ustanovenia § 239 O. s. p., ani podľa ustanovenia § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého uznesenia.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej ale nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože žiadne trovy tohto konania jej nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. mája 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť:

Hrčková Marta